

Maumousseau og Washington gegn Frakklandi

Dómur frá 6. desember 2007

Mál nr. 39388/05

6. gr. Réttur til réttlátrar málsmeðferðar,

8. gr. Friðhelgi einkalífs og fjölskyldu

Börn. Haagsamningur um brotnám barna.

1. Málsatvik

Kærendur eru mæðgur, Sophie Maumousseau (f. 1967), sem er franskur ríkisborgari og býr í Frakklandi, og dóttir hennar Charlotte Washington (f. 2000), sem er bæði franskur og bandarískur ríkisborgari. Charlotte býr í New York hjá föður sínum.

Sophie og faðir Charlotte, sem er bandarískur ríkisborgari, giftu sig árið 2000 og bjuggu í Bandaríkjunum. Árið 2003 fór Sophie með dóttur sína í frí til Frakklands með samþykki föðursins en ákvað að snúa ekki aftur til Bandaríkjanna með dóttur sína. Í kjölfarið leitaði eiginmaður hennar til bandarískra dómstóla sem veittu honum tímabundna forsjá Charlotte. Á grundvelli Haagsamningsins um viðurkenningu og fullnustu erlendra ákvarðana um forsjá barna, afhendingu brottnuminna barna o.fl. leituðu bandarísk yfirvöld aðstoðar franskra stjórnvalda við fullnustu á ákvörðun bandarískra dómstóla. Dómur þess efnis að Sophie bæri að skila dóttur sinni til föðursins gekk árið 2004 og var staðfestur í áfrýjunarrétti ári síðar. Sophie hafði verið gerð grein fyrir því að skilaði hún dóttur sinni ekki gerðist hún sek um refsiverða háttsemi. Þegar franska lögreglan og aðrir fulltrúar yfirvalda reyndu að fullnusta dóminn og sækja Charlotte, neitaði Sophie að afhenda hana. Atvikið, sem átti sér stað í skóla stúlkunnar í Frakklandi, vakti mikla fjölmiðlaathygli. Sophie leitaði til dómara í heimabæ sínum og krafðist forsjár yfir dóttur sinni. Ekki var fallist á kröfu hennar og var sú niðurstaða staðfest í áfrýjunarrétti í desember 2004. Daginn eftir að sá dómur féll var barnið afhent föður sínum. Í febrúar árið 2006 krafðist faðirinn þess að umgengni Sophie við dóttur sína yrði takmörkuð og dómstólar í New York féllust á þessa kröfu hans. Í apríl árið 2007 veitti franskur dómstóll Sophie skilnað frá eiginmanni sínum og veitti henni forsjá dóttur þeirra og barnsföður hennar umgengnisrétt við barnið.

2. Meðferð málsins hjá Mannréttindadómstólnum

Kæran

Kærendur héldu því fram að það hefði verið andstætt hagsmunum dótturinnar að senda hana til Bandaríkjanna. Jafnframt töldu kærendur að tilraunir franskra yfirvalda til þess að fullnusta bandaríska dóminn í grunnskóla Charlotte hefðu valdið barninu sálrænum skaða. Kærendur töldu þessi atvik brot á réttindum sínum sem tryggð væru í 8. gr. sáttmálans. Jafnframt kvartaði móðirin yfir því að henni hefði verið meinaður aðgangur að dómstólum í skilningi 1. mgr. 6. gr. sáttmálans.

Niðurstaða

Um 8. gr.

Að því er varðaði 8. gr. sáttmálans taldi dómstóllinn að meta þyrfti hvort franska ríkið hefði gætt þess að meta hagsmuni beggja aðila málsins þegar kveðið var á um að barnið skyldi sent til Bandaríkjanna. Talið var að fram hefði farið hlutlægt mat á aðstæðum og hagsmunum foreldranna og að heildstætt mat þessara þátta hefði leitt til þeirrar niðurstöðu að barnið skyldi sent úr landi og afhent föður. Dómstóllinn taldi að ekkert við meðferð málsins hjá frönskum dómstólum hefði leitt til óréttlátrar niðurstöðu um að senda barnið úr landi. Varðandi þátt franskra stjórnvalda í tilraun til fullnustu bandaríska dómsins taldi dómstóllinn að vegna þess hversu ósamvinnuþýð kærandi var hefði aðkoma lögreglu verið nauðsynleg. Kærandi hefði haft nægan tíma til þess að skila barninu í samræmi við niðurstöðu bandarískra dómstóla. Þótt aðkoma lögreglu hefði verið óvenju harkaleg, hefðu

aðgerðir franskra yfirvalda samt sem áður verið innan marka meðalhófs. Dómstóllinn komst því að þeirri niðurstöðu að ekki hefði verið brotið gegn réttindum samkvæmt 8. gr. sáttmálans.

Um 6. gr.

Dómstóllinn benti á að frönskum stjórnvöldum væri skylt að veita liðsinni sitt við fullnustu dóma bandarískra dómstóla í Frakklandi á grundvelli ákvæða Haagsamningsins, enda ekkert komið fram um að kærendur hafi ekki fengið sanngjarna meðferð fyrir þarlandum dómstólum. Dómstóllinn taldi kærandann Sophie ekki hafa nýtt sér þau úrræði sem henni stóðu til boða til þess að tala máli sínu fyrir bandarískum dómstólum þegar ákvarðanir um forsjá dóttur hennar voru teknar. Jafnframt lá fyrir að frönsk stjórnvöld hefðu reynt að miðla málum fyrir hennar hönd. Dómstóllinn taldi því að ekki hefði verið brotið gegn 1. mgr. 6. gr. sáttmálans.